

**АЛЮЗІЯ У ХУДОЖНЬОМУ ТЕКСТІ ЯК ДЖЕРЕЛО ФОРМУВАННЯ
ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
У ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ
(НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ Д. ТАРТТ «ЩИГОЛЬ»)**

Юлія ШУЛЬЖЕНКО

*старший викладач кафедри перекладу
Кременчуцького національного університету
імені Михайла Остроградського
вул. Університетська, 20, м. Кременчук
ORCID: 0000-0002-7659-6002
yulia.shulzhenko@gmail.com*

Стаття присвячена розгляду алюзії як джерела формування лінгвокраїнознавчої компетентності студентів-філологів в умовах штучного мовного середовища. З'ясується місце лінгвокраїнознавчої компетентності у системі підготовки майбутніх філологів та досліджуються міжпредметні зв'язки, що сприяють формуванню такої компетентності в цілому та розумінню мовних явищ у контексті зокрема. Роман сучасної американської письменниці Д. Тартт «Щиголь» демонструє надзвичайно широку тематичну атрибуцію алюзій. Серед алюзій, що можуть слугувати джерелом лінгвокраїнознавчої компетентності, виділяємо суспільно-історичні, географічні, літературні, музичні, кінематографічні та побутові. Лінгвокраїнознавча компетентність сприятиме розумінню такого культурно насиченого художнього тексту та більш глибокій його рецепції. Матеріал, відібраний на основі тексту роману Д. Тартт «Щиголь», дозволяє проаналізувати вплив культурних контекстів, відображених в алюзіях, на розвиток професійних навичок студентів та формування лінгвокраїнознавчої компетентності. Алюзія розглядається, зокрема, як культурне явище та як джерело інформації лінгвокультурного характеру. Логічним є припущення, що, створюючи алюзію, автор орієнтується на рівень культури масового читача, таким чином, кожна алюзія відображає загальнокультурний компонент, спільний для культур адресанта й адресата. Реальна дійсність, пов'язана з національно-культурним ареалом, є джерелом культурологічної маркованості мовних одиниць, тому здатність експлікувати значення алюзії означає необхідність лінгвокраїнознавчої компетентності для декодування цієї інформації. І навпаки, процес декодування алюзій є джерелом формування лінгвокраїнознавчої компетентності студентів-філологів і робить це можливим не лише на заняттях з лінгвокраїнознавства, а й літератури англomовних та німецькомовних країн.

Ключові слова: алюзія, лінгвокраїнознавство, лінгвокраїнознавча компетентність, література англomовних та німецькомовних країн.

ALLUSION IN A LITERARY TEXT AS A SOURCE OF LINGUISTIC AND COUNTRY STUDIES COMPETENCE FORMATION IN THE FUTURE PHILOLOGISTS TRAINING (THE CASE-STUDY OF THE NOVEL “THE GOLDFINCH” BY D. TARTT)

Yuliia SHULZHENKO

*Senior Teacher at the Department of Translation
Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University
20 Universytetska str., Kremenchuk
ORCID: 0000-0002-7659-6002
yulia.shulzhenko@gmail.com*

The article deals with the allusion as a source of formation of linguistic and cultural competence of philology students in the conditions of artificial language environment. First of all, the place of linguistic and country studies competence in the system of training future philologists is determined and the interdisciplinary connections that contribute to the formation of such competence in general and to the understanding of linguistic phenomena in context in particular are investigated. The novel by the contemporary American writer D. Tartt “The Goldfinch” demonstrates an extremely wide thematic attribution of allusions; among the allusions that can serve as a source of linguistic and country studies competence, we distinguish socio-historical, geographical, literary, musical, cinematic and everyday allusions. Therefore, linguistic and country studies competence will contribute to the understanding of such a culturally rich literary text and its deeper reception. Therefore, the material selected on the basis of the text of D. Tartt’s novel “The Goldfinch” allows us to analyse the influence of cultural contexts reflected in allusions on the development of students' professional skills and, thus, the formation of linguistic and country-specific competence. Allusion is seen primarily as a cultural phenomenon and as a source of linguistic and cultural information: it is logical to assume that when creating an allusion, the author is guided by the level of culture of the mass reader and thus each allusion reflects a general cultural component common to the cultures of the addressee and the addresser. The reality associated with the national and cultural area is the source of cultural marking of linguistic units, and therefore the ability to explicate the meaning of an allusion means the need for linguistic and country-specific competence to decode this information. Conversely, the process of decoding allusions is a source of linguistic and cultural competence development for students of philology and makes it possible not only in the classroom, but also in the literature of English and German-speaking countries.

Key words: *allusion, linguistic and country studies competence, linguistic and country studies, literature of English and German-speaking countries.*

Постановка проблеми. Для вільного володіння мовою важливими є не лише граматичний чи лексичний аспекти, неминуче постає питання розуміння

культурних контекстів та зчитування значень, які стоять за мовними виразами. Лінгвокраїнознавча компетентність необхідна для вільного володіння мовою, сприяє більш природному та ефективному спілкуванню з носіями мови, зменшуючи ймовірність непорозумінь. В умовах вивчення мови у штучному середовищі питання пошуку ефективних засобів та джерел формування цієї компетентності є актуальним. Робота з алюзіями під час читання текстів художньої літератури та пошук посилянь або натяків на культурні, історичні, географічні чи соціальні особливості певної країни або регіону, які відомі переважно людям, добре знайомим з цією культурою, розвиває критичне мислення, вимагаючи аналізу та інтерпретації, дозволяє збагатити лінгвокультурні знання майбутніх філологів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливість лінгвокраїнознавчої компетентності як складової частини соціокультурної компетентності прописана в програмних документах, що є базою у підготовці майбутніх філологів [1; 5]. Науковці М.О. Желуденко, А.П. Сабітова, О.В. Холоденко, С.Ф. Панов, О.Г. Смольнікова та інші присвячують свої дослідження розв'язанню проблеми формування лінгвокраїнознавчої компетентності [4; 7; 10], зазначаючи, що лінгвокультурна концепція викладання мов потребує уточнення [4]. Аналізу алюзії як такої теж присвячено чимало наукових розвідок, зокрема Р. Нагано, В. Соколової, О. Яреми, проте проблема використання алюзії як потужного засобу формування лінгвокраїнознавчої компетентності, на нашу думку, лишається нерозкритою.

Мета статті – з'ясувати місце лінгвокраїнознавчої компетентності у системі підготовки майбутніх філологів та проаналізувати вплив культурних контекстів, відображених в алюзіях (на матеріалі тексту роману Д. Тартт «Шиголь»), на розвиток професійних навичок студентів та формування лінгвокраїнознавчої компетентності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Соціокультурна компетентність (і лінгвокраїнознавча компетентність як її компонент) є важливою складовою частиною підготовки фахівців з філології, про що зазначається у документі «Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальність 035 «Філологія» [1]. Вона забезпечує глибоке розуміння мови в культурному контексті, допомагає в міжкультурній комунікації та перекладі, підтримує академічні дослідження і педагогічну діяльність, що впливає з інтегральної компетентності «здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології» та співзвучно із загальною компетентністю «здатність спілкуватися іноземною мовою», оскільки ефективне спілкування потребує врахування культурних та соціальних контекстів, що є важливим для успішної міжкультурної взаємодії. Знання культурного контексту також є ключовим для розуміння та аналізу мовних варіацій, як зазначено у спеціальній компетентності «здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди мов(и), що вивчаються (ється), описувати соціолінгвальну ситуацію».

Відповідно до «Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти» [5] соціолінгвістичні компетенції поряд із лінгвістичними та прагматичними є запорукою успішної комунікативної діяльності. У документі зазначається, що знання

суспільства і культури спільноти або спільнот країни, мова якої вивчається, є важливим аспектом знань світу, що підкреслює необхідність особливої уваги до соціокультурних знань.

Дослідники [7; 10] визначають соціолінгвістичну компетенцію як багатокomпонентне, інтегративне утворення та виділяють такі його складові частини: 1) країнознавчу компетенцію; 2) лінгвокраїнознавчу компетенцію; 3) соціолінгвістичну компетенцію.

Звісно, обсяг інформації лінгвокраїнознавчого характеру, необхідної для формування у майбутніх філологів соціокультурної компетенції, передусім потребує врахування того факту, що навчання здійснюється поза природним середовищем мови, яка вивчається. Формування лінгвокраїнознавчої компетентності часто спирається на міжпредметні зв'язки, відбуваючись не лише на заняттях з іноземної мови, а й шляхом інтеграції з іншими навчальними курсами, такими як література англійськомовних та німецькомовних країн. З огляду на це посилюється роль читання і власне читання зразків художньої літератури.

У нашому дослідженні під алюзією ми розуміємо відсилку, аналогію чи натяк на певний історичний, міфологічний, літературний, політичний або ж побутовий факт чи реалію, закріплений у текстовій культурі, або авторський, а також ремінісценції (непрямі алюзії), прямі чи приховані цитати (ми їх визначаємо як алюзивні вислови) тощо [3].

Алюзія у нашій роботі розглядається як культурне явище та як джерело інформації лінгвокультурного характеру: створюючи алюзію, автор спирається на свій культурний потенціал і професійну майстерність, орієнтуючись на рівень культури масового читача, тому в кожній алюзії відображається загальнокультурний компонент, спільний для культур адресанта й адресата [11, с. 124]. Джерелом культурологічної маркованості мовних одиниць є реальна дійсність, пов'язана з національно-культурним ареалом, тому здатність експлікувати значення алюзії означає розділення на «своє» та «чуже» [12, с. 71].

Звісно, для того, щоб виникав асоціативний підтекст, алюзія має спиратися на фонові знання читача, наявні на момент прочитання художнього твору, або спонукати його до пошуку інформації та встановлення асоціативних зв'язків, що сприятиме формуванню та розширенню лінгвокраїнознавчої компетентності.

Саме в романі «Щиголь» максимально відбилися риси поезики Донни Тартт та традиції американської літератури. Специфіка ідіостилю роману Донни Тартт «Щиголь» визначається його інтертекстуальністю та інтермедіальністю [2; 6; 8], що пояснює широке використання алюзій авторкою.

Аналіз емпіричного матеріалу показує, що тематична атрибуція алюзій у романі «Щиголь» є надзвичайно широкою. Серед алюзій, що можуть слугувати джерелом лінгвокраїнознавчої компетентності, виділяємо суспільно-історичні, географічні, літературні, музичні, кінематографічні та побутові. Лінгвокраїнознавча компетентність сприятиме розумінню такого культурно насиченого художнього тексту та більш глибокій його рецепції.

До того ж у романі алюзія функціонує як засіб підсилення того чи іншого значення, привносячи додаткові знання в інтерпретацію поняття та виступаючи засобом непрямого опису або характеристики певного персонажа чи явища. Наприклад, у романі батько головного героя Тео постає як зла сила, що діє за своїми законами, яких герой не розуміє. Тому алюзіями, пов'язаними з образом батька, стають посилання на Едгара По і Вінсента Прайса: *My dad says Poe's a second-rate writer," I said. "That he's the Vincent Price of American Letters. But I don't think that's fair."* – двох митців, чії роботи були орієнтовані переважно на страхи: Едгар По створив жанр детектива, а Вінсент Прайс адаптував безліч його творів у кіно. І це не єдина алюзія в дискурсі образу Ларрі Декера, яка відсилає нас до жахів. Основною стійкою асоціацією, що супроводжує його образ, є образ Віктора Франкенштейна та його дітища: *"Luckily, when he was drunk, his footsteps slowed to a jarring and unmistakable cadence – Frankenstein steps, as I thought of them, deliberate and clumping, with absurdly long pauses between each footfall"*. Ця алюзія характеризує як батька, так і самого Тео. Образи з роману Мері Шеллі з'являються в «Щиглі» п'ять разів, показуючи еволюцію Тео, його перетворення на чудовисько, пов'язане безпосередньо з батьком.

У свідомості Тео образ батька асоціюється з мотивом театральності та мотивом удачі та фатуму, саме вони формують інтермедіальний код навколо образу цього персонажа. Не раз Тео зіставляв батька з героями фільмів: *"It was almost as if he were playing a character: some cool guy from a fifties noir or maybe Ocean's Eleven, a lazy, sated gangster with not much to lose"*, а в його мовленні з'явилися знамениті актори (наприклад, Міккі Рурк). Поява алюзій, що стосуються кінематографу, пов'язана з колишньою професією батька Тео, адже він знімався у малобюджетних фільмах та серіалах, проте успіху так і не досягнув.

Розглянемо ще один приклад: *"Standing on the doormat were two people I had never seen in my life: a chubby Korean woman with a short, spiky haircut, a Hispanic guy in shirt and tie who looked a lot like Luis on Sesame Street"*.

Один із соціальних працівників, що прийшли повідомити Теодорові страшну новину про смерть мами, нагадує хлопцеві персонажа комедійного лялькового шоу «Вулиця Сезам». Наразі назва цього шоу не є прецедентною для українського читача і вимагає самостійних пошуків для інтерпретації. Така алюзія виконує ще й функцію підтексту, підкреслюючи, що Тео важко усвідомити реальність ситуації, тому виникає своєрідний ситуативний оксюморон: звістка про смерть з уст людини, що нагадує комедійного персонажа. Окрім того, можемо виділити і характерологічну функцію: Луїса у «Вулиці Сезам» грав мексиканський актор Еміліо Дельгадо із характерною зовнішністю.

Вибравшись із руїн музею після вибуху, Тео спостерігає постапокаліптичну картину, що нагадує кадри з відомого бойовика «День незалежності», алюзивним маркером-сигналом є порівняння того, що відбувається навколо, з нашествиям марсіан:

"Between Fifth and Madison, it was a madhouse. Whap of helicopter rotors overhead; indistinct talking on a bullhorn. Though Seventy-Ninth Street was closed to traffic, it

was packed with cop cars, fire trucks, cement barricades, and throngs of screaming, panicky, dripping-wet people. Some of them were running from Fifth Avenue; some were trying to muscle and press their way back toward the museum; many people held cell phones aloft, attempting to snap pictures; others stood motionless with their jaws dropped as the crowds surged around them, staring up at the black smoke in the rainy skies over Fifth Avenue as if the Martians were coming down”.

Блукання Тео темними алеями Центрального Парку напередодні Різдва після повернення до Нью-Йорка нагадує пригоди Кевіна Маккалістера в «Один вдома 2»:

“As tired as I was, and cold, still my heart stiffened to see the Park, and I ran across Fifty-Seventh (Street of Joy!) to the leafy darkness. The smells, the shadows, even the dappled pale trunks of the plane trees lifted my spirits but yet it was as if I was seeing another Park beneath the tangible one, a map to the past, a ghost Park dark with memory, school outings and zoo visits of long ago. I was walking along the sidewalk on the Fifth Avenue side, looking in, and the paths were tree shadowed, haloed with streetlamps, mysterious and inviting...”

У тексті роману чимало фрагментів, коли алюзія є засобом непрямого опису або характеристики певного персонажа чи явища. Порівнюючи суб'єкт або об'єкт, про який ідеться в тексті, автор удається до його оцінювання, вираження авторського ставлення через алюзивний прийом. Наприклад:

“The voice, while soft and sympathetic, was reminiscent to my ear of Hal the computer in 2001 «A Space Odyssey»”.

Порівнюючи голос місіс Барбур із голосом бортового комп'ютера космічного корабля з відомого фільму, авторка роману підкреслює, що сам Тео, перебуваючи на межі нервового напруження, сприймає ситуацію відсторонено, наче дивиться якийсь фільм.

Або алюзія може бути яскравим штрихом до портретної характеристики героя роману, наприклад, «космічна» алюзія у наведеному нижче прикладі підкреслює відстороненість та незворушність місіс Барбур, її беземоційність:

“Her voice, like Andy’s, was hollow and infinitely far away; even when she was standing right next to you she sounded as if she were relaying transmissions from Alpha Centauri”.

Містер Барбур нагадує Теодору одного з батьків-засновників, перенесеного у сучасність, трохи дивакуватого, але респектабельного і надійного:

“His ruddy cheeks and his long, old-fashioned nose, in combination with the prematurely white hair, gave him the amiable look of a lesser founding father, some minor member of the Continental Congress teleported to the twenty-first century”.

Звертаючись один до одного, Борис та Тео використовують алюзивні прізвиська: Борис називає Тео Поттером, натякаючи на зовнішню схожість (окуляри, зачіска, одяг), а вдумливий читач продовжить цю аналогію далі: як і Гаррі Поттер, Тео осиротів і змушений жити з родичами, що ставляться до нього вороже; головний герой «Щигля» теж має своєрідний чарівний дар – тонке розуміння прекрасного тощо.

Теодор називає Бориса Борисом Аравійським, натякаючи на відомий фільм про життя та пригоди офіцера британської розвідки Лоуренса Аравійського. І знову ж таки, не лише тому, що Борис розповідає другові про те, як був колись мусульманином (недовго), а й тому, що у житті Бориса завжди було багато пригод (не завжди безневинних), і не все у ньому здається Тео зрозумілим.

Як бачимо, описи ключових моментів у романі «Щиголь» перегукуються зі сценами з фільмів чи шоу, літературних творів, що є прецедентними для американського читача, деякі з них відомі читачеві українському, вдумливе читання тексту роману дозволяє актуалізувати ці знання, деякі – ні, що дозволяє здобути нові знання при їх декодуванні.

Виходячи із власних міркувань і досліджуваної вибірки, що базується на тексті роману Донни Тартт «Щиголь», можемо виокремити такі тематичні класи лінгвокраїнознавчих алюзій:

– **літературні** є згадками чи натяками на літературні твори, епізоди, сюжети, фрази, репліки, події чи персонажів цих творів: *Mary Poppins, Mowgli, Peter Pen, Potter (Harry Potter), Hogwarts, Ebenezer Scrooge, Ghost of Christmas Past and the Ghost of Christmas Yet to Come*, наприклад:

“*Trying to stop thinking about it was like trying to stop thinking of a purple cow. The purple cow was all you could think of*”.

Алюзія на вірш Джелетт Берджесс «Фіолетова корова» стає образом, пов'язаним з мотивом нереалізованих очікувань та невиправданих надій, а сам вірш – важливим елементом фінально-заголовкового комплексу у романі та символом душевних потрясінь;

– **історично-суспільні** – посилення, які асоціюються з історичними фактами, подіями або особами, які мали значну історичну вагу, і згадка їх у творі може відображати особисті якості чи зовнішність індивіда або історичне значення їх дій, що викликає певні асоціації у читача.

Алюзія на історичну персоналію може слугувати штрихом до портретної характеристики: *wire-rimmed Ben Franklin glasses* у Гобі чи, наприклад, містер Барбур, схожий на *founding father*;

– **побутово-культурологічні алюзії** об'єднують алюзії на повсякденні явища, темпорально близькі із середовищем тексту, у якому вжиті алюзії, й містять імпліцитні асоціативні характеристики поза прямою семантикою назви об'єкта чи явища, символізують світ речей у романі, додають асоціативних характеристик персонажам твору.

Наприклад, назви їжі (фастфуду) та напоїв: *Fresh Fruit Smoothie, Turkey Hamburger, Sprite, Pepsi, Mars* (шоколадний батончик) – типова їжа американського підлітка; *Necco Wafers* – улюблені мамині цукерки; *Vanilla Coke, vanilla Chapstick, vanilla diet drink, Stoli Vanilla* – про Ксандру (мачуху). Назви вишуканих страв: *pot-au-feu?* (французька страва з м'яса), *Lemon rice or saffron? Fig preserves or apricot?* – запитує Гобі у Тео, коли збирається готувати вечерю; *cocktail shrimp and artichoke canapés from paper plates*, що їдять Тео та Енді у себе в кімнаті, доки

дорослі розважаються на коктейльній вечірці; живучи з мачухою та батьком у Лас-Вегасі, Тео харчується недорогою їжею на винос: *Atomic Wings*, наприклад.

Назви магазинів та торговельних мереж: *Grand Union* – торгова мережа, назви мережі нью-йоркських піцерій *D'Agostino's and Gristede's*, *Costco* – третя за розміром мережа роздрібних супермаркетів, *Del Tako* – американська мережа ресторанів швидкого харчування, яка спеціалізується на мексиканській кухні в американському стилі, а також на американських стравах, таких як бургери, картопля фрі та коктейлі. Назви газет і журналів: *Herald Tribune*, *National Geographic*, *The Times*, телевізійних каналів: *Turner Classic Movies* тощо;

– **географічні алюзії**. Текст роману рясніє топонімами, пов'язаними з Нью-Йорком, Лас-Вегасом, іншими локаціями: *Gramercy Park*, *the Village Madison Avenue*, *Manhattan*, *the corner of Greenwich and Seventh Avenue*, *Las Vegas*, *Pueblo Breeze*, *Ghost Ridge*, *Dancing Deer Villas* тощо. Такі алюзії створюють узагальнені образи місць, де буває Тео. Наприклад, нагромадження топонімів, пов'язаних передусім із Нью-Йорком, має додаткове смислове навантаження, створюючи реальний символічний образ міста у тексті, прописаний, наче деталізована мапа;

– **кіноалюзії** посідають особливе місце у романі, навіть ім'я матері Тео – Одрі Декер – асоціюється з іменем відомої актриси Одрі Хепберн, згадується у романі і «Сніданок у Тіффані».

Кіноалюзії часто є бекграундом для подій, описаних у романі, додатковою характеристикою. Персонажі твору часто порівнюються з відомими акторами чи героями фільмів, наприклад, з Юлом Брінером чи Леонардом Коеном.

Багато переломних моментів у житті Тео пов'язані з переглядом фільмів нуар – американського кінематографа 1940-х–1950-х років, у якому відбито атмосферу песимізму, недовіри та цинізму, пов'язану з Другою світовою війною та першими роками холодної війни. Так, після загибелі матері, живучи у Барбурів, Теодор дивиться на вибір екранізації романів Грема Гріна:

“His face in the moonlight had taken on an unnerving electrified flicker, like a black-and-white film from the silent era”.

Алюзії із «Зоряних Воєн», приклади вживання яких вже наводилися вище, є численними: *haircut like Darth Vader's helmet*, *the Lord Vader-ish presence*, *Android*, *bad old days still pushed him around and called him “Threepio” for his long-ago mistake of wearing a Star Wars shirt to school*;

– **музичні алюзії** – назви американських та британських музичних рок-гуртів (*“The Velvet Underground”*, *“Radiohead”*); назви музичних альбомів (*“Dear Prudence”*) чи пісень (*“It's All Over Now”*, *“Baby Blue”*), газет і журналів (*“New Yorker”*, *“Architectural Digest”*, *“National Geographics”*, *“Science Times”*), телеканалів (*“Turner Classic Movies”*).

Згадка про відому пісню Боба Ділана *“It's All Over Now, Baby Blue”* символізує кінець старого і початок нового (проте не значить, що кращого) життя для Тео Декера та ті емоції, що його охопили, підкреслено контрастуючи із тим, що відбувається на екрані увімкненого телевізора (хлопці дивляться бойовик)

та в елегантній сусідній вітальні, де старші Барбури весело проводять час із гостями.

Тож маючи справу із таким глибоко алюзивним романом, як «Щиголь», читачеві часто доведеться самостійно шукати додаткову інформацію для розуміння сенсу авторської ідеї, а алюзивний елемент у цьому випадку має функцію підказки інтерпретації на макрорівні, що дозволить розширити лінгвокраїнознавчу компетентність.

Висновки й перспективи подальшого дослідження. Отже, читання художніх текстів та аналіз у них алюзій сприяє формуванню лінгвокраїнознавчої компетентності, відкриваючи доступ до різних культурних контекстів, що відображають специфічні аспекти національної культури та ідентичності. Алюзії є відображенням культурних стереотипів та історичних взаємозв'язків. З іншого боку, лінгвокраїнознавча компетентність є важливою для розуміння смислів у художньому тексті, оскільки вона дозволяє розкривати культурний контекст, інтерпретувати алюзії та метафори, а також адекватно сприймати персонажів і їхні дії. Це знання допомагає глибше зрозуміти емоційний та ідеологічний фон твору, забезпечуючи повноцінне сприйняття літературних творів. Таким чином, пошук подальших шляхів інтеграції читання художньої літератури та формування лінгвокраїнознавчої компетентності відкриває перспективу для глибшого розуміння взаємозв'язків між мовними явищами та культурним контекстом. Це дослідження може сприяти розвитку нових методик навчання, що підтримують інтегрований підхід до вивчення мови та культури через художню літературу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 03 «Гуманітарні науки», спеціальність 035 «Філологія» / Г.В. Бачинська, Я.В. Бистров, І.П. Біскуп, Л.В. Бондар, І.А. Казиминова, Р.О. Христіанінова. Київ : Міністерство освіти і науки України, 2019. 18 с.

2. Бугрій А. Літературна реконструкція як діалог минулого і сучасного у романі «Щиголь» Д. Тартт. *Studia philologica*. 2019. № 2. с. 106–111.

3. Гром'як Р. Літературознавчий словник-довідник. Київ : Видавничий центр «Академія», 1997. 752 с.

4. Желуденко М.О., Сабітова А.П. Лінгвокраїнознавство як відображення мовної картини світу. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Германістика та міжкультурна комунікація»*. 2017. № 3. С. 134–138.

5. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. С.Ю. Ніколаєва. Київ : Ленвіт, 2003. 273 с.

6. Козій О. Роль художньої деталі у романі Тартт Д. «Щиголь». *Парадигма пізнання. Серія «Гуманітарні питання»*. 2015. № 8 (11). С. 76–88.

7. Колодько Т.М. Формування соціокультурної компетенції майбутніх учителів іноземних мов у вищих педагогічних навчальних закладах : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти». Київ, 2005. 24 с.

8. Кушнірова Т. Постмодерністські тенденції в художній прозі Донни Тартт (на матеріалі роману «Щиголь»). *Філологічні науки*. 2016. № 22. С. 32–40.
9. Соколова В.Л. Стилiстичний прийом алюзії як носій лiнгвокультурної iнформації (на матеріалі дискурсу ЗМІ). Івано-Франківськ, 2017. 241 с.
10. Холоденко О.В., Панов С.Ф., Смольнікова О.Г. Формування соціокультурної компетенції студентів ЗВО в процесі вивчення іноземної мови *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Філологія»*. 2020. № 46. Т. 2. С. 169–172.
11. Ярема О.Б. Алюзія в текстах британської художньої літератури: лiнгво-статистичний аспект (на матеріалі творів модерністів) : дис. ... канд. філол. наук : 10.02.04 ; Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 355 с.
12. Nagano R. Allusions in titles of articles. New York : New York Press, 2019. 200 p.
13. Tartt D. *The Goldfinch*. New York : Little, Brown and Company, 2013. 880 p.

REFERENCES

1. Bachynska, H., Bystrov, Ya., Biskup, I., Bondar, L., Kazymyrova, I., Khrystianinova, R. (2019). Standart vyshchoyi osvity Ukrayiny: pershyy (bakalavrsky) riven, haluz znan 03 Humanitarni nauky, spetsialnist 035 "Filolohiya" [Standard of higher education of Ukraine: first (bachelor's) level, field of knowledge 03 Humanities, speciality 035 'Philology']. Kyiv : Ministerstvo osvity i nauky Ukrayiny [Ministry of Education and Science of Ukraine]. 18 s [in Ukrainian].
2. Buhriy, A. (2019). Literaturna rekonstruktsiya yak dialoh mynuloho i suchasnoho u romani «Shchyhol» D. Tartt [The Literary Reconstruction as a Dialogue of the Past and the Present in D. Tartt's *The Goldfinch*]. *Studia philologica*. Vol. 2. s. 106–111 [in Ukrainian].
3. Hrom'yak, R. (1997). Literaturoznavchyy slovnyk-dovidnyk [A dictionary of literary criticism]. Kyiv : Vydavnychyu tsentr Akademiya [Academy Publishing Centre]. 752 p. [in Ukrainian].
4. Zheludenko, M., Sabitova, A. (2017). Linhvokrayinoznnavstvo yak vidobrazhennya movnoyi kartyny svitu [Linguistic and Country Studies as a Reflection of the Linguistic Picture of the World]. *Naukovyy visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Seriya «Hermanistyka ta mizhkulturna komunikatsiya»* [Academic Bulletin of Kherson State University. Series 'Germanic Studies and Intercultural Communication']. Vol. 3. P. 134 – 138 [in Ukrainian].
5. Zahalnoyevropeyski Rekomendatsiyi z movnoyi osvity: vyvchennya, vykladannya, otsynuvannya [The Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching and Assessment]. /Naukovyy redaktor ukrayins'koho vydannya [Scientific editor of the Ukrainian edition] doktor ped. nauk, prof. Nikolayeva, S. (2003). Kyiv : Lenvit, 273 p. [in Ukrainian].
6. Koziy, O. (2015). Rol khudozhnoyi detali u romani Tartt D. «Shchyhol» [The Role of Artistic Detail in D. Tartt's Novel 'The Goldfinch']. *Paradyhma piznannya, humanitarni pytannya* [Paradigm of cognition, humanitarian issues]. Vol. 8 (11). P. 76–88 [in Ukrainian].

7. Kolodko, T. (2005). Formuvannya sotsiokulturnoyi kompetentsiyi maybutnikh uchyteliv inozemnykh mov u vyshchykh pedahohichnykh navchalnykh zakladakh : avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ped. nauk : spets. 13.00.04 “Teoriya i metodyka profesiynoyi osvity” [Development of Socio-Cultural Competence of Future Foreign Language Teachers in Higher Pedagogical Educational Institutions: PhD thesis for the degree of Candidate of Pedagogical Sciences : speciality 13.00.04 ‘Theory and Methods of Professional Education’]. Kyyiv. 24 p. [in Ukrainian].

8. Kushnirova, T. (2016). Postmodernistski tendentsiyi v khudozhniy prozi Donny Tartt (na materialy romanu “Shchyhol”) [Postmodernist Tendencies in Donna Tartt's Fiction (the Case Study of the Novel ‘The Goldfinch’)]. *Filolohichni nauky [Philological sciences]*. Vol. 22. P. 32 – 40 [in Ukrainian].

9. Kholodenko, O., Panov, S., Smolnikova, O. (2020). Formuvannya sotsiokulturnoyi kompetentsiyi studentiv ZVO v protsesi vyvchennya inozemnoyi movy [Development of socio-cultural competence of university students in the process of learning a foreign language]. *Naukovyy visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya “Filolohiya” [Academic Bulletin of the International Humanitarian University. Series ‘Philology’]*. Vol. 46 (2) P. 169 – 172 [in Ukrainian].

10. Sokolova, V.L. (2017). Stylistychnyy pryym alyuziyi yak nosiy linhvokulturnoyi informatsiyi (na materialy diskursu ZMI): dys. ... d-ra filol. nauk. Ivano-Frankivsk [The Stylistic Use of Allusion as a Source of Linguistic and Cultural Information (on the Material of Mass Media Discourse): Doctor’s thesis], 241 p. [in Ukrainian].

11. Yarema, O. (2016). Alyuziya v tekstakh brytanskoyi khudozhnoyi literatury: linhvo-statystychnyy aspekt (na materialy tvoriv modernistiv): dys. k. filol. n.: 10.02.04 / Zaporizh. nats. un-t. Zaporizhzhya [Allusion in the texts of British fiction: linguistic and statistical aspect (the case study of modernist works): Candidate of Philology degree: 10.02.04 / Zaporizhzhya National University]. 355 p [in Ukrainian].

12. Nagano, R. (2019). Allusions in titles of articles. New York: New York Press, 200 p.

13. Tartt, D. (2013). *The Goldfinch*. N. Y.: Little, Brown and Company, 880 p.